

Informator dla pacjentów przygotowujących się do brachyterapii HDR

raka gruczołu krokowego

Czym jest brachyterapia?

Brachyterapia to sposób leczenia nowotworu, gdzie źródło promieniowania znajduje się wewnątrz ciała. Ten sposób leczenia pozwala na wykorzystywanie większej dawki promieniowania, na mniejszy obszar ciała. Pacjent może być poddawany brachyterapii wraz innymi sposobami leczenia - teleradioterapią, chemioterapią, hormonoterapią, zabiegiem chirurgicznym.

Brachyterapia HDR jest sprawdzoną i bezpieczną metodą, umożliwiającą radioterapeutom leczenie raka gruczołu krokowego z większą precyzją, w sposób mniej obciążający dla chorych. Oferuje lekarzom i pacjentom korzyści, z jednej strony umożliwiając podanie wyższej niż standardowej dawki promieniowania, z drugiej powodując jednoczesną ochronę zdrowych tkanek otaczających gruczoł. To powoduje, że kurs leczenia jest znacznie krótszy i mniej uciążliwy niż inne metody terapii raka. Brachyterapia HDR może być zastosowana jako leczenie samodzielne lub w skojarzeniu z teleradioterapią. Wybór postępowania zależy od wspólnej decyzji lekarza i pacjenta.

Zaplanowana przez lekarza dawka promieniowania jest precyzyjnie podawana przez specjalne aplikatory umieszczone wewnątrz gruczołu. Podczas leczenia personel zakładu monitoruje jego przebieg pozostając w ciągłym kontakcie z pacjentem. Po zdeponowaniu odpowiedniej dawki w obrębie guza, system wycofuje źródło radioaktywne z aplikatorów z powrotem do aparatu w bezpieczny, zarówno dla chorego, jak i personelu sposób. Leczenie nie wymaga ze strony pacjenta żadnej specjalnej diety i ma charakter całkowicie bezpieczny.

Po skończonej brachyterapii chory może kontaktować się z najbliższymi i nie jest zagrożeniem radioaktywnym dla otoczenia.

Jak wygląda zabieg brachyterapii w obszarze gruczołu krokowego?

W celu przygotowania do zabiegu pacjent jest przyjmowany do Oddziału Radioterapii na 2 dni przed terminem brachyterapii. Na procedurę przygotowania do zabiegu składa się: pobranie krwi do badań kontrolnych, założenie cewnika moczowego, przeczyszczenie jelit, wykonanie EKG, włączenie profilaktyki antybiotykowej okołozabiegowej i nawodnienia dożylnego.

Zabieg przeprowadzany jest w warunkach sali operacyjnej w znieczuleniu pod pa jęczy nówko wy m (od pasa w dół), pacjent pozostaje przytomny. Po ułożeniu chorego w pozycji litotomicznej (pozycja na plecach, stopy w specjalnych strzemionach), skóra krocza przemywana jest środkiem dezynfekującym. Następnie dokonywana jest identyfikacja gruczołu krokowego za pomocą przezodbytniczego ultrasonografu (konieczność oczyszczenia jelit przed zabiegiem środkiem przeczyszczającym). Pod kontrolą USG następuje implantacja igieł, poprzez skórę krocza do wnętrza gruczołu krokowego (miejsce pomiędzy moszną a odbytem). Kiedy aplikatory zostaną umieszczone w odpowiednim miejscu, wykonuje się serię zdjęć USG i przesyła do systemu planowania leczenia. Podczas pobytu pacjenta na sali operacyjnej, lekarz we współpracy z fizykiem, ustala zindywidualizowany plan leczenia. Właściwe leczenie promieniowaniem następuje w bunkrze Zakładu Brachyterapii, który jest jednocześnie salą operacyjną, stąd też nie ma potrzeby przewożenia pacjenta. Aplikatory podłącza się do aparatu HDR, który po opuszczeniu przez personel bunkra, przesyła do nich źródło promieniotwórcze. Chory może usłyszeć dźwięk aparatu przesuwanego źródła, ale powyższa procedura jest

dla niego niewyczuwalna. Personel zakładu cały czas monitoruje przebieg terapii i jest w stałym kontakcie wizualnym i słownym z pacjentem. Po zakończonej brachyterapii, źródło automatycznie powraca do komory ochronnej aparatu HDR, a aplikatory mogą być rozłączone i usunięte ze skóry krocza. Pomimo, że właściwe leczenie promieniowaniem trwa tylko kilka minut, cała procedura zajmuje około 2-3 godzin (przygotowanie chorego, implantacja, planowanie). Po kompletnej procedurze leczenia, pacjent zostaje przewieziony do Oddziału Radioterapii, gdzie pozostaje do dnia następnego, celem obserwacji stanu ogólnego po znieczuleniu podpajęczynówkowym.

Skutki uboczne i zalecenia do zabiegu brachyterapii

Z racji położenia gruczołu krokowego oraz jego funkcji, bezpośrednio po zabiegu i usunięciu cewnika pacjent może odczuwać pieczenie podczas oddawania moczu. Może występować krwimocz. Wówczas zaleca się picie dużej ilości wody, która przepłukuje pęcherz oraz poinformowanie lekarza prowadzącego.

Czasami pacjent odczuwa dyskomfort w okolicy krocza spowodowany posiniaczeniem. Środki przeciwbólowe o umiarkowanym działaniu (dostępne bez recepty) oraz ciepłe kąpiele mają działania łagodzące.

Zaleca się aby przez 2-3 dni po zabiegu unikać wysiłku i nie wykonywać cięższych prac, po tym czasie można wrócić do codziennych czynności.